

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΥΠΟ – ΣΥΣΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΗΤΡΩΩΝ ΕΝΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διαικρή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Μέρη (Α΄ - Δ΄) και αποτελείται από σαράντα (40) άρθρα.

Με τις διατάξεις του συνιστώνται Μητρώα Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) και Ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ.), και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία τους. Η ένταξη των επιχειρήσεων των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας στα ανωτέρω Μητρώα συνδέεται με τη δυνατότητα καταχώρισης σε αυτά διαφήμισης από τον δημόσιο τομέα και τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, και της συμμετοχής τους σε κρατικά προγράμματα ενίσχυσης. Επίσης, ρυθμίζονται λοιπά ζητήματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, εφεξής Γ.Γ.Ε.Ε.

Συγκεκριμένα, στο Μέρος Α΄ (άρθρα 1-2), καθορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο του νομοσχεδίου. Σύμφωνα με το άρθρο 1, σκοπός του νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και της δημοσιότητας στον χώρο του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου μέσω της δημιουργίας σύγχρονων και λειτουργικών Μητρώων, και της θέσπισης προϋποθέσεων για την καταχώριση

διαφήμισης στις οριζόμενες επιχειρήσεις Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας από τον δημόσιο τομέα και τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, και τη συμμετοχή των εν λόγω επιχειρήσεων σε κρατικά προγράμματα ενίσχυσης (βλ. και Αιτιολογική Έκθεση σελ. 37).

Με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 3-29), το οποίο διαρθρώνεται σε επτά (7) Κεφάλαια (Α' - Ζ'), προβλέπεται η σύσταση Μητρώων Έντυπου (Μ.Ε.Τ.) και Ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ.), και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία τους. Επίσης, θεσπίζεται απαγόρευση διαφήμισης φορέων του Δημοσίου και της Γενικής Κυβέρνησης σε μη πιστοποιημένα έντυπα ή ιστοσελίδες ενημερωτικού περιεχομένου.

Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρο 3) ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Β'. Μεταξύ άλλων, ορίζεται η έννοια του όρου «ηλεκτρονικός τύπος» στον οποίο περιλαμβάνονται οι ιστοσελίδες, οι ιστοτόποι και τα ιστολόγια ενημερωτικού περιεχομένου, τα οποία αναρτούν και δημοσιεύουν, μέσω του Διαδικτύου, ειδήσεις, πληροφορίες, άρθρα, συνεντεύξεις ή οπτικοακουστικό υλικό με πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, αθλητικό, πολιτιστικό και άλλο περιεχόμενο, με ή χωρίς αντάλλαγμα, καθώς και άλλες εκδόσεις με το ίδιο περιεχόμενο που κυκλοφορούν και διακινούνται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, με ή χωρίς αντάλλαγμα.

Στο Κεφάλαιο Β' (άρθρα 4-9) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη σύσταση και τη λειτουργία του Μητρώου Έντυπου Τύπου. Στο άρθρο 4 προβλέπεται σύσταση ηλεκτρονικού Μητρώου Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ) στη Γ.Γ.Ε.Ε. και καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν σωρευτικά οι επιχειρήσεις έντυπου τύπου για την εγγραφή, επανεγγραφή και ανανέωση εγγραφής τους στο Μητρώο, κατόπιν αιτήσεώς τους, όπως η υποχρεωτική απασχόληση ελάχιστου αριθμού δημοσιογράφων και λοιπού προσωπικού διάφορων ειδικοτήτων και κατηγοριών με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Επίσης, προβλέπεται ένταξη του υφιστάμενου ηλεκτρονικού Μητρώου Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 «ως Υπομητρώου» στο Μ.Ε.Τ. Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την πιστοποίηση εγγραφής και καταχώρισης επιχείρησης στο Μητρώο με απόφαση της Διεύθυνσης Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης της Γ.Γ.Ε.Ε. (άρθρο 5), τη διαλειτουργικότητα του Μητρώου με πληροφοριακά συστήματα άλλων φορέων του δημόσιου τομέα (άρθρο 6), την υποχρέωση γνωστοποίησης στο Τμήμα Μητρώων και Διαφάνειας της Γ.Γ.Ε.Ε. των μεταβολών των στοιχείων των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων (άρθρο 7), τη διαδικασία εγγραφής και ανανέωσης της εγγραφής τους σε αυτό (άρθρο 8), και τη δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Γ.Γ.Ε.Ε. κατά αποφάσεων απόρριψης αιτήσεων εγγραφής, επανεγγραφής, ανανέωσης εγγρα-

φής ή διαγραφής των επιχειρήσεων από το Μητρώο (άρθρο 9).

Στο Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 10-16) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη σύσταση και τη λειτουργία του Μητρώου Ηλεκτρονικού Τύπου. Στο άρθρο 10 προβλέπεται η σύσταση ηλεκτρονικού Μητρώου Ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ) στη Γ.Γ.Ε.Ε. και καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν σωρευτικά οι επιχειρήσεις ηλεκτρονικού τύπου για την εγγραφή, επανεγγραφή και ανανέωση εγγραφής τους στο Μητρώο, κατόπιν αιτήσεώς τους, όπως η υποχρεωτική απασχόληση ελάχιστου αριθμού δημοσιογράφων και λοιπού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων και κατηγοριών με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Αρμόδια υπηρεσία για την τήρησή του Μ.Η.Τ. ορίζεται η Διεύθυνση Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης της Γ.Γ.Ε.Ε. Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την πιστοποίηση εγγραφής και καταχώρισης επιχείρησης στο Μ.Η.Τ. με απόφαση της Διεύθυνσης Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης της Γ.Γ.Ε.Ε. (άρθρο 11), τη διαλειτουργικότητα του Μητρώου με πληροφοριακά συστήματα άλλων φορέων του δημόσιου τομέα (άρθρο 12), την υποχρέωση γνωστοποίησης στο Τμήμα Μητρώων και Διαφάνειας της Γ.Γ.Ε.Ε. των μεταβολών των στοιχείων των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων (άρθρο 13), τη διαδικασία εγγραφής και ανανέωσης της εγγραφής τους στο Μητρώο (άρθρο 14), και τη δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Γ.Γ.Ε.Ε. κατά αποφάσεων απόρριψης αιτήσεων εγγραφής, επανεγγραφής, ανανέωσης εγγραφής ή διαγραφής των επιχειρήσεων από το Μητρώο (άρθρο 15). Επίσης, όσον αφορά επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται και στον έντυπο και τον ηλεκτρονικό τύπο, προβλέπεται δυνατότητα εγγραφής τους και στα δύο (2) Μητρώα (άρθρο 16).

Στο Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 17-21) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη διενέργεια ελέγχων από τη Γ.Γ.Ε.Ε., προκειμένου να διαπιστωθεί αν επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στα ως άνω Μητρώα έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής στο αντίστοιχο Μητρώο. Οι έλεγχοι μπορεί να είναι τυχαίοι αυτοματοποιημένοι δειγματοληπτικοί διοικητικοί έλεγχοι (άρθρο 17), επιτόπιοι (άρθρα 18-19) ή διασταυρωτικοί, οι οποίοι, ανάλογα με το αν η επιχείρηση είναι έντυπου ή ηλεκτρονικού τύπου, μπορεί να είναι είτε επιτόπιοι είτε διοικητικοί μέσω διαδικτύου (άρθρο 20). Στις προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζεται η διαδικασία διενέργειας των ελέγχων, ο τρόπος ορισμού και τα καθήκοντα των ελεγκτών, οι επιβαλλόμενες κυρώσεις σε περίπτωση μη συνδρομής των προϋποθέσεων εγγραφής στο αντίστοιχο Μητρώο, και, τέλος, η ακολουθούμενη διαδικασία σε περιπτώσεις αδυναμίας ολοκλήρωσης των ελέγχων (άρθρο 21).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 22-25) θεσπίζεται απαγόρευση καταχώρισης διαφημίσεων και κάθε άλλης καταχώρισης ή προβολής φορέ-

ων του Δημοσίου και της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 22), και συμμετοχής σε κρατικά προγράμματα ενίσχυσης έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου (άρθρο 23) σε μη πιστοποιημένα έντυπα ή ιστοσελίδες ενημερωτικού περιεχομένου. Περαιτέρω, ορίζονται τα στοιχεία των εγγεγραμμένων στα Μητρώα επιχειρήσεων στα οποία παρέχεται πρόσβαση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr – Ε.Ψ.Π.) (άρθρο 24), συνιστάται Ειδική Επιτροπή για την κρίση περί της τήρησης ή μη των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Μέρους Β΄, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές της. Η Επιτροπή διατυπώνει εγγράφως απλή γνώμη και διαβιβάζει τον σχετικό φάκελο στη Διεύθυνση Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης, η οποία εκδίδει απόφαση περί διαγραφής ή μη επιχείρησης από τα αντίστοιχα Μητρώα (άρθρο 25).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄ (άρθρο 26), διά του οποίου αντικαθίσταται το άρθρο 2 του ν. 3548/2007, προβλέπεται η υπαγωγή του υφιστάμενου «Μητρώου περιφερειακού και τοπικού τύπου», ως «Υπομητρώου», στο ηλεκτρονικό Μητρώο Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) που τηρείται στη Γ.Γ.Ε.Ε., καθορίζονται εν νέου οι προϋποθέσεις που έθετε ο ν. 3548/2007 σχετικά με τη δυνατότητα ένταξης στο Υπομητρώο περιφερειακού και τοπικού τύπου, και ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα. Επίσης, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα σχετικά με την καταβολή των δαπανών δημοσίευσης διακηρύξεων στις εφημερίδες της περιφέρειας.

Τέλος, στο Κεφάλαιο Ζ΄ (άρθρα 27-29) περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις, για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του παρόντος Μέρους, καθώς και μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

Στο Μέρος Γ΄ (άρθρα 30-39) περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Γ.Γ.Ε.Ε. Μεταξύ άλλων, αναπροσαρμόζεται το ειδικό τέλος επί των τιμολογίων διαφημιστικής δαπάνης υπέρ της «Αστικής Εταιρείας Δεοντολογίας της Επικοινωνίας» και ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα (άρθρο 30). Παρατείνεται μέχρι την 30.6.2023 η καταληκτική προθεσμία για τη διαδικασία αδειοδότησης των παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας μη ενημερωτικού περιεχομένου και περιφερειακής εμβέλειας, καθώς και η υποχρέωση μετάδοσης του προγράμματος των παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας όλων των κατηγοριών ταυτόχρονα σε υψηλή ευκρίνεια (high definition) και σε τυπική ευκρίνεια (standard definition) (άρθρο 31). Αναπροσαρμόζεται στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ετήσιου μέσου όρου προσωπικού το ποσοστό του προσμετρώμενου προσωπικού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και των ανε-

ξάρτητων εταιρειών παραγωγής των αδειούχων παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας ενημερωτικού προγράμματος γενικού περιεχομένου, εξαιρουμένων των δημοσιογράφων που απασχολούνται με σύμβαση πλήρους απασχόλησης στους παρόχους κατά τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη (άρθρο 32). Προστίθεται η υποχρέωση τήρησης των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) για την προστασία του ανταγωνισμού, ως προς την εμπορική πρακτική των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, των διαφημιστών και των διαφημιζομένων, στις μεταξύ τους σχέσεις (άρθρο 33), προβλέπεται δυνατότητα εισφοράς υπό τη μορφή διαφημιστικού χώρου και χρόνου στο μετοχικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων κάθε μορφής, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη (άρθρο 34), και παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, με απόφαση των αρμόδιων υπουργών, ζητημάτων σχετικών με τον καθορισμό του τρόπου υπολογισμού και καταλογισμού του οικονομικού ανταλλάγματος που προβλέπεται στις περ. α' και β' της παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 2644/1998, τη διαδικασία συμψηφισμού καταβληθέντος για την απόκτηση ή ανανέωση άδειας οικονομικού ανταλλάγματος, και την επιστροφή εγγυητικών επιστολών όσον αφορά ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών (άρθρο 35). Περαιτέρω, τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του π.δ. 261/1997 σχετικά με τους όρους και τη διαδικασία ανάθεσης διαφημιστικών υπηρεσιών από φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα στα έντυπα και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι στους αναδόχους μετάδοσης ή καταχώρισης διαφημιστικών και λοιπών μηνυμάτων του Δημοσίου περιλαμβάνονται και τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που διατηρούν επιχειρήσεις ηλεκτρονικού τύπου, και ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα σχετικά με το πρόγραμμα προβολής των δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών ή αγαθών που παρέχουν στο κοινό οι φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 36). Ακόμη, παρατείνεται έως την 31.3.2023 η δυνατότητα ταύτισης των ιδιοτήτων του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης (περ. α' της παρ. 3Α του ν. 1788/1981) όσον αφορά τα έντυπα που είναι εγγεγραμμένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου της Γ.Γ.Ε.Ε. έως την 28.2.2022 (άρθρο 37). Τέλος, καταργείται η υποχρέωση των εταιρειών οι οποίες αναλαμβάνουν να παρέχουν προς τους φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα υπηρεσίες σχετικά με την καταχώριση σε έντυπα ή τη μετάδοση από ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης διαφημιστικών ή άλλων μηνυμάτων των ανωτέρω φορέων, να υποβάλλουν στη Γ.Γ.Ε.Ε. αναλυτική κατάσταση σχετικά με το αντικείμενο,

την ποσότητα και την αξία για κάθε συγκεκριμένο έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο ενημέρωσης στο οποίο πραγματοποιήθηκαν οι αντίστοιχες καταχωρίσεις ή μεταδόσεις (άρθρα 38-39).

Στο Μέρος Δ΄ (άρθρο 40) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

Δεδομένου ότι διά του παρόντος νομοσχεδίου δημιουργούνται δύο (2) Μητρώα, θα ήταν ορθότερο, η φράση «μέσω ενός σύγχρονου και λειτουργικού Μητρώου» να αντικατασταθεί από τη φράση «μέσω της δημιουργίας σύγχρονων και λειτουργικών Μητρώων».

2. Επί του άρθρου 3

Στο τελευταίο εδάφιο του παρόντος γίνεται αναφορά στο άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 24/2.1.1997 κοινής απόφασης των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Τύπου και Μ.Μ.Ε. (Β΄ 11) «Δωρεάν μετάδοση μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου από ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς».

Δεδομένου ότι η ως άνω υπουργική απόφαση καταργήθηκε με το άρθρο 6 της υπ' αριθμ. 1686 (ΦΕΚ Β΄ 2037/05.06.2018) κοινής υπουργικής απόφασης «Δωρεάν μετάδοση μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου από τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς» των Υπουργών Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και Υγείας, η οποία την αντικατέστησε, η παραπομπή πρέπει να γίνει στο άρθρο 1 αυτής της υπουργικής απόφασης (1686/2018), που αφορά την έννοια των μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου.

3. Επί των άρθρων 4 παρ. 1, 9 παρ. 2, 10 παρ. 1, 25 παρ. 1 και 26 παρ. 1 και 2

Στις εν λόγω προτεινόμενες διατάξεις η λέξη «συστήνεται» θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τη λέξη «συνιστάται».

4. Επί των άρθρων 4, 8 παρ. 3 και 26

Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 ορίζεται ότι: «2. Το Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου που προβλέπεται στο άρθρο 2 του ν. 3548/2007 (Α΄ 68), όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 26 του παρόντος, και στο οποίο μπορούν να εγγράφονται οι περιφερειακές και τοπικές εφημερίδες που δικαιούνται να προβαίνουν στις δημοσιεύσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3548/2007, εντάσσεται στο Μ.Ε.Τ. ως Υπομητρώο. 3. Ειδικά οι περιφερειακές και τοπικές εφημερίδες που επιθυμούν να

εγγράφονται στο Υπομητρώο της παρ. 2, οφείλουν να πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 4 του παρόντος και, εφόσον επιθυμούν να προβαίνουν στις δημοσιεύσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3548/2007, οφείλουν να πληρούν και τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 (...).».

Επίσης, στο τροποποιούμενο διά του άρθρου 26 του παρόντος, νέο άρθρο 2 του ν. 3548/2007 (παρ. 1 και 2) ορίζονται οι προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν σωρευτικά οι περιφερειακές και τοπικές εφημερίδες για την καταχώρισή τους στο Υπομητρώο περιφερειακού και τοπικού τύπου.

Τέλος, στην παράγραφο 3 του άρθρου 8 ορίζεται ότι: «(...) Ειδικά αν η επιχείρηση περιφερειακού έντυπου τύπου δεν πληροί τις προϋποθέσεις ή δεν υποβάλλει τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 (Α' 68), εγγράφεται μόνο στο Μ.Ε.Τ.».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής των διατάξεων, πρέπει να διευκρινισθεί αν οι περιφερειακές και οι τοπικές εφημερίδες δύνανται να εγγραφούν χωριστά τόσο στο Μ.Ε.Τ. όσο και στο Υπομητρώο περιφερειακού και τοπικού τύπου ή η εγγραφή τους στο Υπομητρώο θεωρείται και εγγραφή τους στο Μ.Ε.Τ., και το αντίστροφο.

Επίσης, πρέπει να ορισθεί σαφώς, αν αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη, ως προς την περίπτωση στην οποία δεν υποβάλλουν τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 και εγγραφούν μόνο στο Μ.Ε.Τ., ότι δεν μπορούν, οι ως άνω περιφερειακές και τοπικές εφημερίδες, να προβούν στις δημοσιεύσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3548/2007, ούτε στην καταχώριση διαφημίσεων, ούτε στη συμμετοχή σε κρατικά προγράμματα ενισχύσεων, ενώ οι λοιπές επιχειρήσεις έντυπου τύπου που είναι εγγεγραμμένες και πιστοποιημένες στο Μ.Ε.Τ. μετέχουν στα ως άνω.

Τέλος, ερωτάται αν στην παράγραφο 3 του άρθρου 8 εκ παραδρομής δεν αναφέρονται οι επιχειρήσεις τοπικού τύπου μαζί με τις επιχειρήσεις περιφερειακού έντυπου τύπου.

5. Επί των άρθρων 4 παρ. 4 και 10 παρ. 2

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 4 τίθενται οι προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται σωρευτικά προκειμένου να εγγραφεί επιχείρηση έντυπου τύπου στο Μητρώο Έντυπου Τύπου. Μεταξύ άλλων, υπό στοιχείο στ) περιλαμβάνεται ο εξής όρος: «στ) να μην περιέχει ύλη η οποία αποτελεί αναπαραγωγή του περιεχομένου άλλου εντύπου, εφημερίδας, περιοδικού ή ηλεκτρονικού μέσου που έχει δημοσιευθεί ή δημοσιεύεται σε έντυπο διαφορετικού εκδότη ή σε ηλεκτρονικό μέσο άλλης επιχείρησης. Ως αναπαραγωγή κειμένου νοείται η αναδημοσίευση κειμένου άλλου εντύπου του ίδιου ή άλλου εκδότη ή άλλης δημοσιογραφικής πηγής, χωρίς

ουσιαστική συντακτική παρέμβαση και χωρίς αναφορά στην πηγή. Σε περίπτωση δημοσίευσης όμοιων κειμένων σε διαφορετικά έντυπα, ως αναπαραγωγή νοείται το κείμενο του χρονικά επόμενου σε έκδοση εντύπου».

Παρατηρείται ότι, για λόγους εφαρμογής της διάταξης, χρήσιμο θα ήταν να διευκρινισθεί αν με τη φράση «περιέχει ύλη η οποία αποτελεί αναπαραγωγή του περιεχομένου άλλου εντύπου» νοείται η συστηματική αναπαραγωγή κειμένων ή αρκεί η αναπαραγωγή απλώς και μόνον ενός κειμένου σε μία έκδοση ενός εντύπου, προκειμένου να μην εγγραφεί μία επιχείρηση στο οικείο Μητρώο.

Επίσης, δοθέντος ότι υποκείμενο του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 4 αποτελεί η επιχείρηση, θα έπρεπε, ενδεχομένως, να αναδιατυπωθεί η περίπτωση του στοιχείου στ), ώστε να αναφέρεται στα εκδιδόμενα από την επιχείρηση έντυπα. Ομοίως, δεν ταυτίζονται τα υποκείμενα στο πρώτο εδάφιο της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 4 και στο στοιχείο ζ) της παραγράφου 4, το οποίο, ως εκ τούτου, χρειάζεται αναδιατύπωση.

Εξ άλλου, για την εγγραφή επιχείρησης ηλεκτρονικού τύπου στο Μητρώο Ηλεκτρονικού Τύπου, προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 10 ότι «[γ]ια την εγγραφή στο Μ.Η.Τ., η επιχείρηση ηλεκτρονικού τύπου πρέπει να πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις: (...) στ) να μην περιέχει ύλη, η οποία αποτελεί αναπαραγωγή του περιεχομένου που έχει αναρτηθεί ή αναρτάται σε άλλη ιστοσελίδα, χωρίς την έγγραφη συναίνεση της τελευταίας ή σε άλλο έντυπο διαφορετικού εκδότη. Ως αναπαραγωγή νοείται η αναδημοσίευση περιεχομένου άλλης ιστοσελίδας ή εντύπου χωρίς ουσιαστική παρέμβαση και χωρίς αναφορά στην πηγή. Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση που το περιεχόμενο αναπαράγεται από ιστοσελίδες ή έντυπα που ανήκουν στην ίδια επιχείρηση. Σε περίπτωση ανάρτησης όμοιου περιεχομένου σε διαφορετικές ιστοσελίδες, ως αναπαραγωγή νοείται η χρονικά επόμενη δημοσίευση».

Παρατηρείται, ομοίως, ανάγκη διαφοροποίησης, από συντακτικής απόψεως, των υποκειμένων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 10 και της περίπτωσης του στοιχείου στ), και, περαιτέρω, χάριν σαφήνειας, ανάγκη ακριβέστερης διατύπωσης όσον αφορά το υποκείμενο της εγγραφής συναίνεσης για την αναπαραγωγή περιεχομένου που έχει αναρτηθεί ή αναρτάται σε άλλη ιστοσελίδα. Επίσης, για λόγους εφαρμογής των διατάξεων, χρήσιμη θα ήταν, ενδεχομένως, διευκρίνιση, ως άνω, και, εν προκειμένω, όσον αφορά τη διαπίστωση ή μη συστηματικότητας και την έκταση της αναπαραγωγής περιεχομένου.

6. Επί του άρθρου 5 παρ. 1 και 11 παρ. 1

Στο τέταρτο εδάφιο των παραγράφων των προτεινόμενων διατάξεων, για λόγους πληρότητας, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να προστεθεί η λέξη «διαπίστωσης» μεταξύ των λέξεων «περίπτωση» και «μη συνδρομής των προϋποθέσεων».

7. Επί των άρθρων 5 παρ. 1 και 8 παρ. 1, και 11 παρ. 1 και 14 παρ. 1

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 8 παρ. 1 ορίζεται η διαδικασία εγγραφής των επιχειρήσεων έντυπου τύπου στο Μητρώο Έντυπου Τύπου.

Δοθέντος ότι το περιεχόμενο των διατάξεων εν πολλοίς ταυτίζεται, επαναλαμβανομένων ορισμένων ρυθμίσεων και στα δύο σημεία, σκόπιμη θα ήταν, από νομοτεχνικής απόψεως, η συγχώνευση των δύο παραγράφων των άρθρων. Η ίδια παρατήρηση αφορά και τις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 1 και 14 παρ. 1.

8. Επί των άρθρων 6 και 12

Στο άρθρο 6 προβλέπεται δυνατότητα διασταύρωσης των στοιχείων που υποβάλλουν, προκειμένου να εγγραφούν στο Μητρώο Έντυπου Τύπου, οι επιχειρήσεις, με τα δεδομένα που τηρούνται σε πληροφοριακά συστήματα φορέων του δημόσιου τομέα, όπως η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και τα ασφαλιστικά ταμεία. Δοθέντος ότι μεταξύ των υποβαλλόμενων στοιχείων περιλαμβάνονται και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, πληρέστερη θα ήταν η διατύπωση της διάταξης, αν προσδιόριζε ακριβώς τον σκοπό της εν λόγω επεξεργασίας δεδομένων, η οποία χωρεί για τη διαπίστωση της ορθότητας των εν λόγω στοιχείων, προκειμένου να επιτραπεί ή να ανανεωθεί η εγγραφή μίας επιχείρησης έντυπου τύπου στο οικείο Μητρώο. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά το άρθρο 12, το οποίο αναφέρεται στη δυνατότητα διασταύρωσης των υποβαλλόμενων στοιχείων από επιχειρήσεις ηλεκτρονικού τύπου, προκειμένου να εγγραφούν στο οικείο Μητρώο, με τα δεδομένα που τηρούνται σε πληροφοριακά συστήματα φορέων του δημόσιου τομέα.

9. Επί των άρθρων 9 παρ. 1 και 15

Ερωτάται αν η δυνατότητα υποβολής ένστασης κατά των αποφάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 5, καθώς και των άρθρων 7, 8, 11 παρ. 1, 13, 14, 17, 19 και 20, ισχύει και κατά της απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου 21, διά της οποίας ανακαλείται η πιστοποίηση και διαγράφεται η εγγραφή μίας επιχείρησης στο οικείο Μητρώο, καθώς και κατά της απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου 25, περί της διαγραφής επιχείρησης από τα αντίστοιχα Μητρώα.

10. Επί των άρθρων 10 παρ. 3, 27 παρ. 4 και 36 παρ. 4

Στην παρ. 3 του άρθρου 10 ορίζεται ότι: «Με την αίτηση για την εγγραφή της ή για την ανανέωση της εγγραφής της ή για την επανεγγραφή της στο Μ.Η.Τ. η ενδιαφερόμενη επιχείρηση οφείλει να δηλώνει κάθε ιστοσελίδα που διατηρεί και για καθεμία εξ αυτών να υποβάλει αντικειμενική καταγραφή από ευρέως αποδεκτό φορέα σχετικά με την απήχηση και την επισκεψιμότητά της (...)».

Επίσης, στην τροποποιούμενη, στην παρ. 4 του άρθρου 36 του παρόντος, παρ. 2 του άρθρου 7 του π.δ. 261/1997 ορίζεται ότι: «Για την εκτίμηση της απήχησης του έντυπου μέσου στο ευρύ κοινό λαμβάνονται υπόψη η μέση μηνιαία κυκλοφορία του εντύπου (...) και η απήχηση και επισκεψιμότητα του διαδικτυακού μέσου, όπως αυτή βεβαιούται από ευρέως αποδεκτό φορέα.»

Σχετική εξουσιοδότηση προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 27, κατά την οποία: «Με απόφαση του Υπουργού στον οποίο έχουν ανατεθεί οι αρμοδιότητες της Γ.Γ.Ε.Ε., καθορίζονται: (...) β) τα δικαιολογητικά, οι αρμόδιοι φορείς για την πιστοποίηση των μετρήσεων επισκεψιμότητας και απήχησης, η δυνατότητα και η διαδικασία ελέγχου σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 10 και γ) κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 10».

Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η παρεχόμενη κατά το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος νομοθετική εξουσιοδότηση, για να είναι νόμιμη, «πρέπει να είναι ειδική και ορισμένη, δηλαδή να προβαίνει σε συγκεκριμένο προσδιορισμό του αντικείμενου της και να καθορίζει τα όριά της σε σχέση προς αυτό» (ΣτΕ ΟΛ 1210/2010). Περαιτέρω, νομοθετική εξουσιοδότηση δύναται να παρέχεται προκειμένου να ρυθμισθούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. «Ως ειδικότερα δε θέματα νοούνται εκείνα, τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρυθμίσεως» (ΣτΕ 1284/2022). Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο «όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικείμενου της εξουσιοδοτήσεως, αλλά επί πλέον και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα» (ΣτΕ 16/2022) (ή, κατ' άλλη διατύπωση, «την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικές γραμμές», ΣτΕ 1284/2022). Η αναφερθείσα ουσιαστική ρύθμιση μπορεί να υπάρχει τόσο στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξου-

σιοδότησης (ΣτΕ 1284/2022), «η δε αξιολόγηση αυτών από τη Διοίκηση για την άσκηση της κανονιστικής της αρμοδιότητας ανήκει στην ουσιαστική της κρίση και εκφεύγει, κατ' αρχήν, του ακυρωτικού ελέγχου, μόνον δε κατ' εξαίρεση ελέγχεται, αν προβάλλεται ε συγκεκριμένους ισχυρισμούς ή/και προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η θέσπιση της συγκεκριμένης κανονιστικής ρύθμισης έγινε κατά πρόδηλη παραγνώριση των ως άνω κριτηρίων ή των όρων της εξουσιοδοτικής διάταξης, ε βάση κριτήρια όλως απρόσφορα ή καθ' υπέρβαση των ορίων της εξουσιοδότησης» (ΣτΕ 1159/2020). «Η περίπτωση αυτή, εξάλλου, αντιδιαστέλλεται τόσο από το «λεπτομερειακό» θέμα, το οποίο αφορά τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, όσο και από το «τεχνικό», για τη ρύθμιση του οποίου γίνεται ευρεία χρήση επιστημονικής και εν γένει τεχνικής φύσεως κριτηρίων και μεθόδων, για τα οποία είναι αναγκαία η σύμπραξη ειδικών τεχνικών οργάνων, οργάνων δηλαδή που διαθέτουν εξειδικευμένη επιστημονική ή τεχνική υπό ευρεία έννοια κατάρτιση» (ΣτΕ 16/2022).

Υπό το φως των ανωτέρω, σκόπιμο είναι να προκύπτουν από τις προτεινόμενες διατάξεις ή κατά παραπομπή σε άλλες ή να συνάγονται ευχερώς από το σύνολο των διεπουσών το υπό ρύθμιση ζήτημα διατάξεων, αρχές ή κριτήρια μέτρησης, σύμφωνα με τα οποία η υπουργική απόφαση θα προσδιορίσει τον τρόπο αποτύπωσης της απήχησης και της επισκεψιμότητας των ιστοτόπων, εξειδικεύοντας, ιδίως, την έννοια των όρων των άρθρων 10 παρ. 3 και 36 παρ. 4 «αντικειμενική καταγραφή» σχετικά με την απήχηση και την επισκεψιμότητα ενός ιστοτόπου και «ευρέως αποδεκτός φορέας».

11. Επί του άρθρου 16

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι «[ε]πιχείρηση που δραστηριοποιείται και στον έντυπο και στον ηλεκτρονικό τύπο, δύναται να εγγραφεται και στα δύο (2) Μητρώα. Δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν για την εγγραφή στο Μ.Ε.Τ., δύναται να υποβληθούν και για την εγγραφή στο Μ.Η.Τ.».

Επίσης, στην αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 16 αναφέρεται ότι οι ως άνω επιχειρήσεις δύναται να εγγραφούν και στα δύο (2) Μητρώα, το Μ.Ε.Τ. και το Μ.Η.Τ., αντίστοιχα, για κάθε μέσο που τηρούν, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τις προϋποθέσεις εκάστου Μητρώου και με το ίδιο ανθρώπινο δυναμικό, δηλαδή δημοσιογράφους και λοιπό προσωπικό.

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί στο κείμενό της αν το απαιτούμενο ελάχιστο προσωπικό (δημοσιογράφοι και λοιπές ειδικότητες) που δηλώνεται από την επιχείρηση για την εγγραφή στο ένα Μητρώο, προσμετράται για την εγγραφή της και στο άλλο Μητρώο.

Επίσης, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί αν επιχείρηση που δραστηριοποιείται τόσο στον έντυπο όσο και στον ηλεκτρονικό τύπο, εγγράφεται όμως μόνο στο ένα Μητρώο, δικαιούται να καταχωρίζει διαφημίσεις και να συμμετέχει σε κρατικά προγράμματα ενισχύσεων μόνον όσον αφορά τα μέσα για τα οποία έχει εγγραφεί στο Μητρώο.

12. Επί του άρθρου 19

Με το παρόν άρθρο αναλύεται η περίπτωση επιτόπιου ελέγχου, που διενεργείται σε επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στα συνιστώμενα διά του νόμου Μητρώα. Στην παράγραφο 3 του άρθρου αναφέρεται ότι, κατά τη διάρκεια του ελέγχου, το κλιμάκιο ελέγχου ενημερώνει του ελεγχομένους όσον αφορά τους σκοπούς του ελέγχου και επιδεικνύει σχετικά έγγραφα. Επομένως, ενημέρωση των ελεγχόμενων επιχειρήσεων τύπου γίνεται επί τόπου.

Δοθέντος ότι η εγγραφή στα οικεία Μητρώα είναι δυνητική, βασική δε συνέπεια της εγγραφής είναι η δυνατότητα καταχώρισης διαφημίσεων φορέων του Δημοσίου και της Γενικής Κυβέρνησης σε έντυπα εγγεγραμμένων επιχειρήσεων, όπως και η συμμετοχή αυτών των επιχειρήσεων σε κρατικά προγράμματα ενισχύσεων, θα μπορούσε να εκφρασθεί προβληματισμός ως προς τη δυνατότητα προηγούμενης ενημέρωσης των ελεγχόμενων, ώστε να έχουν συγκεντρωθεί τα απαιτούμενα στοιχεία και να διατίθενται έγκαιρα στο κλιμάκιο ελέγχου, προς αποφυγή διεξαγωγής άκαρπων ελέγχων, ματαίωσης και εκ νέου προγραμματισμού τους (βλ. άρθρο 21), και διατάραξης των επιχειρήσεων εν ώρα εργασιών.

Επίσης, για την εφαρμογή της διάταξης χρήσιμο θα ήταν να προσδιορισθούν στο κείμενο της διάταξης οι τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα έντυπα.

13. Επί του άρθρου 22

Στο τέλος των δύο παραγράφων του άρθρου αναφέρεται, αντίστοιχα, ότι η «καταχώριση διαφημίσεων και κάθε άλλη καταχώριση έναντι άμεσου ή έμμεσου αντίτιμου από τον δημόσιο τομέα και τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (...) πραγματοποιείται (...) μόνο σε έντυπο τύπο ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μ.Ε.Τ.» και ότι η «καταχώριση διαφημίσεων και κάθε άλλη προβολή έναντι άμεσου ή έμμεσου αντίτιμου από τον δημόσιο τομέα και από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (...) πραγματοποιείται (...) μόνο σε ηλεκτρονικό τύπο ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μ.Η.Τ.».

Κατ' ακριβολογία, εγγεγραμμένες στα οικεία Μητρώα είναι είτε επιχειρήσεις έντυπου (άρθρα 5 παρ. 1 και 8 παρ. 1) και ηλεκτρονικού τύπου (άρθρο 11 παρ. 1 και 14 παρ. 1) είτε, σε περίπτωση έκδοσης περισσότερων εντύπων

από την ίδια επιχείρηση, κάθε έντυπο, που καταχωρίζεται στη μερίδα της επιχείρησης, σε χωριστή εγγραφή (5 παρ. 2) και, σε περίπτωση διάθεσης περισσότερων ιστοσελίδων από την ίδια επιχείρηση, κάθε ιστοσελίδα, η οποία καταχωρίζεται στη μερίδα της επιχείρησης, σε χωριστή εγγραφή (άρθρο 11 παρ. 2). Ως εκ τούτου, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να αναδιατυπωθούν οι σχετικές ρυθμίσεις.

14. Επί του άρθρου 25

Κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου, «Συστήνεται ειδική Επιτροπή για την κρίση περί τήρησης ή μη των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας κατά την εφαρμογή του Μέρους Β΄. Για την κρίση αυτή, λαμβάνονται υπόψη οι ισχύοντες Κώδικες Επαγγελματικής Ηθικής και Δεοντολογίας των δημοσιογράφων, ιδίως ο Κώδικας Επαγγελματικής Ηθικής και Δεοντολογίας της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Σ.Η.Ε.Α.), ο Κώδικας Δεοντολογίας της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών (Π.Ο.Ε.Σ.Υ.) καθώς και ο Παγκόσμιος Χάρτης Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας».

Σχετικά παρατηρούνται τα εξής:

Το Μέρος Β΄, σε σχέση με την εφαρμογή του οποίου η συνιστώμενη διά του παρόντος ειδική επιτροπή ορίζεται αρμόδια να κρίνει περί της τηρήσεως ή μη των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας, τελεί υπό τον τίτλο «ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ ΤΥΠΟΥ» και περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες ρυθμίζουν τη σύσταση Μητρώου Έντυπου Τύπου, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία εγγραφής, ανανέωσης εγγραφής, καταχώρισης και γνωστοποίησης μεταβολών των επιχειρήσεων έντυπου τύπου στο Μητρώο (άρθρα 4 και 5), τη διαλειτουργική σύνδεση του Μητρώου με άλλα αρχεία πληροφοριακών συστημάτων που τηρούν φορείς του δημόσιου τομέα (άρθρο 6), και τη διαδικασία υποβολής ενστάσεων κατά αποφάσεων σχετικών με την εγγραφή, την ανανέωση εγγραφής, τη γνωστοποίηση μεταβολών των επιχειρήσεων στο Μητρώο, καθώς, επίσης, και τη διεξαγωγή ελέγχων όσον αφορά την πλήρωση των προϋποθέσεων εγγραφής επιχειρήσεων έντυπου τύπου στο Μητρώο (άρθρα 17, 19 και 20).

Μεταξύ των προϋποθέσεων εγγραφής, ανανέωσης εγγραφής, καταχώρισης και γνωστοποίησης μεταβολών των επιχειρήσεων, όπως ορίζονται στα άρθρα 4 και 7, δεν περιλαμβάνονται κριτήρια περί της τηρήσεως «των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας». Κατά τούτο, γεννάται ερώτημα αν με το παρόν άρθρο εισάγεται έμμεσα μία επιπλέον προϋπόθεση για την εγγραφή επιχειρήσεων έντυπου τύπου στο οικείο Μητρώο, μαζί τις λοιπές προϋποθέσεις των ως άνω διατάξεων, η οποία αφορά την τήρηση ή

μη των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας. Περαιτέρω γεννάται ερώτημα υπό ποία έννοια χωρεί κρίση περί της τηρήσεως αυτών των αρχών «κατά την εφαρμογή του Μέρους Β΄», το οποίο διέπει διαδικασίες εγγραφής, ανανέωσης εγγραφής, καταχώρισης και γνωστοποίησης μεταβολών των επιχειρήσεων στο Μητρώο.

Το αυτό παρατηρείται και στις επόμενες διατάξεις των παραγράφων 3 , 4 και 9 του άρθρου, όπου αναλύεται η σχετική διαδικασία. Στην παράγραφο 3 προβλέπεται σύγκληση της επιτροπής κατά την κρίση των μελών της ή μετά από καταγγελία. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται διατύπωση σχετικής γνώμης από την επιτροπή. Υπό το φως της γενικής διατύπωσης της αρμοδιότητας της επιτροπής, δεν είναι σαφές ποιο μπορεί να είναι το αντικείμενο της καταγγελίας και, συναφώς, το θέμα της γνωμοδότησης.

Επίσης, στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 ορίζεται ότι: «Επιχείρηση που διαγράφεται από τα Μητρώα, δύναται να υποβάλλει εκ νέου αίτηση ένταξης μετά την πάροδο δύο (2) ετών, κατόπιν γνώμης της ειδικής Επιτροπής και εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 10 (...)». Εν προκειμένω δεν είναι σαφές το περιεχόμενο της εν λόγω γνωμοδότησης. Επιπλέον, ενώ η επιτροπή ορίζεται αρμόδια για την κρίση «περί τήρησης ή μη των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας κατά την εφαρμογή του Μέρους Β΄», το οποίο αφορά τη σύσταση και λειτουργία Μητρώου Έντυπου Τύπου, στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 αναφέρεται ότι, εκτός της γνωμοδότησης της επιτροπής, για την εκ νέου εγγραφή διαγεγραμμένων επιχειρήσεων «από τα Μητρώα» (όπου, λόγω του πληθυντικού αριθμού εννοούνται και τα δύο Μητρώα, Έντυπου και Ηλεκτρονικού Τύπου) απαιτείται η πλήρωση των προϋποθέσεων των άρθρων 4 και 10 (όπου το άρθρο 10 αναφέρεται στις προϋποθέσεις εγγραφής και ανανέωσης εγγραφής στο Μητρώο Ηλεκτρονικού Τύπου). Επομένως, ερωτάται αν η αρμοδιότητα της ως άνω συνιστώμενης επιτροπής καταλαμβάνει και τις επιχειρήσεις ηλεκτρονικού τύπου. Εξ άλλου, για την εφαρμογή της ρύθμισης σκόπιμο θα ήταν να διευκρινισθεί αν η γνωμοδότηση της επιτροπής απαιτείται σε όλες τις περιπτώσεις επανεγγραφής μετά από διαγραφή από τα Μητρώα, όπως στο άρθρο 7, το οποίο προβλέπει διαγραφή λόγω μη κοινοποίησης στοιχείων μεταβολών των επιχειρήσεων, τα άρθρα 17 και 20, τα οποία προβλέπουν διαγραφή λόγω μη πλήρωσης των προϋποθέσεων των άρθρων 4 και 10, και το άρθρο 21, το οποίο προβλέπει διαγραφή λόγω αδυναμίας συνεργασίας του κλιμακίου ελέγχου με την ελεγχόμενη επιχείρηση.

Σημειώνεται, ακόμη, ότι στην πράξη ενδέχεται να ανακύψει ζήτημα επικάλυψης αρμοδιοτήτων όσον αφορά τους ελέγχους που διενεργεί το Τμήμα Μητρώων και Διαφάνειας της Γ.Γ.Ε.Ε. κατά τα άρθρα 17 μέχρι και 21, και

την αρμοδιότητα γνωμοδότησης της ειδικής επιτροπής του άρθρου 25.

Παρατηρείται, επίσης, ότι, από άποψη διαδικασίας, στις διατάξεις των άρθρων 5 και 8, οι οποίες διέπουν τη διαδικασία εγγραφής και ανανέωσης εγγραφής επιχειρήσεων στο Μητρώο Έντυπου Τύπου, φαίνεται ότι επιχείρηση έντυπου τύπου η οποία επιθυμεί να εγγραφεί ή να ανανεώσει την εγγραφή της στο Μητρώο, υποβάλλει αίτηση εγγραφής ή ανανέωσης εγγραφής στο Τμήμα Μητρώων της Γ.Γ.Ε.Ε., μετά των δικαιολογητικών «των παρ. 4 και 5 του άρθρου 4, όπως αυτά καθορίζονται στην απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 27. Εφόσον από τον έλεγχο των δικαιολογητικών που προσκομίστηκαν διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις εγγραφής, η επιχείρηση εγγράφεται στο Μ.Ε.Τ.» (άρθρο 8 παρ. 1 πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφια). Η Διεύθυνση Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης της Γ.Γ.Ε.Ε. πιστοποιεί την εγγραφή μίας επιχείρησης έντυπου τύπου «αφού διαπιστώσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 4» (άρθρο 5 παρ. 1 πρώτο εδάφιο). Στην ως άνω διαδικασία δεν περιλαμβάνεται το στάδιο της γνωμοδότησης της ειδικής επιτροπής του άρθρου 25, και δημιουργείται η εντύπωση ότι η διαπίστωση της σωρευτικής πλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 4 (όπου δεν περιλαμβάνεται η γνωμοδότηση της επιτροπής) οδηγεί ευθέως στην έγκριση του αιτήματος από την αρμόδια αρχή.

Περαιτέρω, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου, «Η Επιτροπή της παρ. 1 αποτελείται από εννέα (9) μέλη, με τα αναπληρωματικά τους, ως εξής: α) έναν (1) εκπρόσωπο του κοινωφελούς Ιδρύματος «Ίδρυμα Προαγωγής Δημοσιογραφίας Αθανασίου Βασιλείου Μπότση», ως Προέδρο, β) ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ελληνικού Α.Ε.Ι. με γνωστικό αντικείμενο τη δημοσιογραφία, την επικοινωνία ή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο ορίζεται από το εκάστοτε τμήμα του Α.Ε.Ι. ως Αντιπρόεδρο, γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Σ.Η.Ε.Α.), δ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Συντακτών Μακεδονίας-Θράκης (ΕΣΗΕΜ-Θ) ή της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου (Ε.Σ.Π.Η.Τ.), ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών (Π.Ο.Ε.ΣΥ.), στ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Εκδοτών Διαδικτύου (ΕΝ.Ε.Δ.), ζ) ένα (1) μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.), η) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Ι.Η.Ε.Α.) και θ) έναν (1) εκπρόσωπο του επαρχιακού τύπου. Η θητεία των μελών της είναι διετής. Με την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 27, το φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στην Επιτροπή ορίζεται από έκαστο μέλος αυτής».

Εν προκειμένω, υπό το φως των αρμοδιοτήτων της επιτροπής, προβληματισμός θα μπορούσε να προκληθεί από τη σύνθεσή της, δοθέντος ότι απαι-

τείται επιλογή προσώπων με εχέγγυα αμερόληπτης και αντικειμενικής κρίσης, και απουσίας ιδιοτήτων ως προς τις οποίες μπορεί να γεννάται σύγκρουση συμφερόντων.

Κατά τα ανωτέρω, η αρμοδιότητα της συνιστώμενης Ειδικής Επιτροπής να κρίνει «περί τήρησης ή μη των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας κατά την εφαρμογή του Μέρους Β΄», και όλη η ακολουθούμενη σχετική διαδικασία, χρειάζονται αποσαφήνιση στο πνεύμα των ρυθμίσεων του άρθρου 14 του Συντάγματος.

Περαιτέρω, στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 ορίζεται ότι «[μ]ε την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 27, το φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στην Επιτροπή ορίζεται από έκαστο μέλος αυτής». Για λόγους σαφήνειας, το εν λόγω εδάφιο πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «Με την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 27, το φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στην Επιτροπή ορίζεται από τον φορέα από τον οποίο προέρχεται έκαστο μέλος αυτής».

15. Επί του άρθρου 26

Στην περ. α) του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του παρόντος αναφέρεται ότι επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3458/2007, ενώ πρόκειται περί της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου.

Επίσης, στην παρ. 1 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 4 του ν. 3458/2007 ορίζεται ότι «[ο]ι δημοσιεύσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 αποστέλλονται από τους φορείς ή τις επιχειρήσεις ή τους οργανισμούς προς καταχώριση στις ημερήσιες και εβδομαδιαίες νομαρχιακές και τοπικές εφημερίδες απευθείας». Εν προκειμένω, ο όρος «νομαρχιακές» εφημερίδες πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο «περιφερειακές» εφημερίδες.

16. Επί του άρθρου 28 παρ. 3

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι «Εφημερίδες ή περιοδικά, τα οποία είναι ήδη καταχωρισμένα στο Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 (Α΄ 68), εφόσον επιθυμούν να διατηρήσουν την εγγραφή τους, οφείλουν να υποβάλουν αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος, εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη λειτουργίας του Μ.Ε.Τ.».

Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007, στο μητρώο περιφερειακού και τοπικού τύπου «(...) καταχωρίζονται σε ειδικές μερίδες τα στοιχεία των εφημερίδων περιφερειακού και τοπικού τύπου, όπως αυτά καθορίζονται στις διατάξεις του παρόντος», και όχι περιοδικά.

Σημειώνεται δε ότι η ίδια διατύπωση απαντά και στην προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 2 (παρ. 1) του ν. 3548/2007 διά του άρθρου 26 του νομοσχεδίου σχετικά με τη σύσταση υπομητρώου περιφερειακού και τοπικού τύπου.

17. Επί του άρθρου 31

Με την τροποποιούμενη διά του παρόντος νέα παράγραφο 4 του άρθρου 2 του ν. 4339/2015, μεταξύ άλλων, παρατείνεται μέχρι την 30.6.2023 η καταληκτική προθεσμία για τη διαδικασία αδειοδότησης των παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας μη ενημερωτικού περιεχομένου και περιφερειακής εμβέλειας (ενημερωτικού γενικού και μη ενημερωτικού περιεχομένου).

Όσον αφορά το καθεστώς λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η επ' αόριστον λειτουργία τηλεοπτικών σταθμών που ιδρύθηκαν και λειτούργησαν παράνομα, χωρίς να έχουν προκηρυχθεί σχετικές διαγωνιστικές διαδικασίες και χωρίς θέσπιση εύλογης προθεσμίας ολοκλήρωσης της αδειοδότησης, αντίκειται στο Σύνταγμα, ως αντιβαίνουσα στην αρχή του Κράτους δικαίου και την αρχή της ισότητας (βλ., ενδεικτικώς, ΣτΕ 4809/2014, 3253/2011, 3578/2010 Ολομ, 2018/2018 Ολομ, 2310/2018 Ολομ, και παρατηρήσεις 9 στην από 10.12.2010 (ν. 3905/2010) και 5 στην από 15.2.2021 (ν. 4779/2021) Εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής).

Υπό το φως των ανωτέρω, αυτονόητο είναι ότι η σχετική διαδικασία πρέπει να λάβει χώρα εντός του συντομότερου δυνατού χρόνου.

18. Επί του άρθρου 34

Διά της προτεινόμενης ρύθμισης προστίθεται παράγραφος 15 στο άρθρο 12 του ν. 2328/1995, η οποία ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι, «Χρόνος και χώρος για διαφημίσεις, χορηγίες και κάθε μορφής εμπορική επικοινωνία δύνανται να εισφέρονται ως μετοχικό κεφάλαιο σε επιχειρήσεις κάθε μορφής. Για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του εταιρικού δικαίου ως προς την αποτίμηση της εισφοράς αυτής σε είδος, ως αξία λαμβάνεται υπόψη το ποσό που αναφέρεται στην έγγραφη σύμβαση των μετόχων ως το ποσό της εισφοράς εμπορικής επικοινωνίας».

Επισημαίνεται ότι η ρύθμιση του πρώτου ως άνω εδαφίου, σύμφωνα προς την οποία, η ανάληψη υποχρέωσης για παροχή υπηρεσίας διαφήμισης, χορηγίας ή άλλης μορφής εμπορικής επικοινωνίας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς προς κεφαλαιουχική εταιρεία, δεν παρίσταται συμβατή με

το άρθρο 46 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, της 14.6.2017 «σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου», το οποίο ορίζει ότι «Το καλυφθέν εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να αποτελείται μόνο από στοιχεία ενεργητικού δεκτικά οικονομικής αποτίμησης. Πάντως, τα στοιχεία αυτά του ενεργητικού δεν μπορούν να αποτελούνται από αναλήψεις υποχρεώσεων που αφορούν την εκτέλεση εργασιών ή την παροχή υπηρεσιών».

Περαιτέρω, η ρύθμιση του δεύτερου ως άνω εδαφίου, σύμφωνα με την οποία, ως αξία αποτίμησης της εισφοράς αυτής σε είδος «λαμβάνεται υπόψη το ποσό που αναφέρεται στην έγγραφη σύμβαση των μετόχων ως το ποσό της εισφοράς εμπορικής επικοινωνίας», δεν φαίνεται συμβατή με το άρθρο 49 της ανωτέρω Οδηγίας, κατά το οποίο, «1. Οι εισφορές σε είδος αποτελούν αντικείμενο εκθέσεως που συντάσσεται πριν από τη σύσταση της εταιρείας ή από τη χορήγηση αδείας έναρξης των δραστηριοτήτων της από έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες ανεξάρτητους από την εταιρεία, διορισμένους ή αναγνωρισμένους από διοικητική ή δικαστική αρχή. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί μπορούν να είναι, σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή εταιρείες. 2. Η έκθεση των εμπειρογνώμωνων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιέχει τουλάχιστον την περιγραφή κάθε εισφοράς καθώς και τους τρόπους υπολογισμού που υιοθετήθηκαν και υποδεικνύει αν οι αξίες που προκύπτουν από τους τρόπους αυτών αντιστοιχούν τουλάχιστον στον αριθμό και την ονομαστική αξία ή, σε περίπτωση έλλειψης ονομαστικής αξίας, στη λογιστική αξία και, ενδεχομένως στο πρόσθετο ποσό που καταβάλλεται για την έκδοση των μετοχών που πρόκειται να πραγματοποιηθεί έναντι των εισφορών. 3. Η έκθεση των εμπειρογνώμωνων δημοσιεύεται με τον τρόπο που προβλέπει η νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 16».

19. Επί των άρθρου 37 και 4 παρ. 4.β)

Στην προτεινόμενη διάταξη της παρ. 4.β) του άρθρου 4, ορίζεται ότι για την έγγραφη επιχείρηση έντυπου τύπου στο Μ.Ε.Τ., η επιχείρηση πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις των παρ. 3 και 3Α του άρθρου μόνου του ν. 1178/1981.

Επίσης, στην προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 37, διά της οποίας τροποποιείται η περ. α' της παρ. 3Α του άρθρου μόνου του ν. 1178/1981, ορίζεται ότι: «Σε κάθε εφημερίδα που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα ορίζονται διευθυντής και διευθυντής σύνταξης, οι οποίοι αμφότεροι είναι μέλη επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων. Σε περίπτωση κυκλοφορίας φύλλου κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, κάθε φορά, δι-

οικητικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Για τα έντυπα που είναι εγγεγραμμένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης έως τις 28.2.2022, οι ιδιότητες του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης μπορεί να ταυτίζονται, το δε πρόσωπο αυτό μπορεί εναλλακτικά να είναι μέλος επαγγελματικού σωματείου εκδοτών. Για τα έντυπα του προηγούμενου εδαφίου το παρόν ισχύει από 1ης.4.2024».

Σχετικά σημειώνεται ότι στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Συντάγματος, ορίζεται ότι καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και διά του τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του Κράτους, ενώ στην παρ. 2 ορίζεται ότι ο τύπος είναι ελεύθερος και η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται. Με τις διατάξεις αυτές του Συντάγματος, κατοχυρώνεται το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης και διάδοσης των στοχασμών και διά του τύπου, το δικαίωμα δε αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και το δικαίωμα της ελεύθερης έκδοσης, κυκλοφορίας και διάδοσης των εφημερίδων, σύμφωνα με το οποίο η πολιτεία πρέπει όχι μόνον να απέχει από κάθε ενέργεια που θα μπορούσε να αναιρέσει ή να παρακλώσει ουσιωδώς είτε άμεσα είτε έμμεσα την άσκηση του δικαιώματος αυτού, αλλά και να λαμβάνει μέτρα για τη διευκόλυνση της άσκησης του (ΣτΕ Ολ 2109/1988). Στην ελευθερία έκδοσης περιλαμβάνεται η ελευθερία κάθε ατόμου και κάθε ομάδας ατόμων να εκδίδουν οποτεδήποτε, οποιοδήποτε έντυπο και, επομένως, και η απαγόρευση θέσπισης προσόντων ή προϋποθέσεων, προσωπικών ή πραγματικών, ηθικών ή υλικών προς έκδοση εντύπων. Περαιτέρω, η ελευθερία έκδοσης συνεπάγεται την ελευθερία ίδρυσης και διεύθυνσης επιχείρησης τύπου, καθώς και την ελευθερία διορισμού (συντακτικού κυρίως) προσωπικού, σύμφωνα με την οποία αντίκειται στο Σύνταγμα οποιαδήποτε υποχρέωση ή απαγόρευση πρόσληψης ορισμένου προσώπου ως συντάκτη ή αρχισυντάκτη του εντύπου ή εξάρτηση της πρόσληψής του από κρατική ή συνδικαλιστική συναίνεση ή μη άσκηση δικαιώματος «βέτο». Η εν λόγω ελευθερία υπόκειται στους προβλεπόμενους γενικούς και ειδικούς περιορισμούς, η επιβολή των οποίων γίνεται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (βλ. Π. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο - Ατομικά Δικαιώματα, 4η έκδ., 2012, σ. 482,484,486 αρ. 683, 689, 692 και Κ. Χρυσόγονο – Σπ. Βλαχόπουλο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2017, σελ. 345-355).

Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός δημιουργείται σχετικά με την υποχρέωση να ορίζονται σε κάθε εφημερίδα που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα, διευθυντής και διευθυντής σύνταξης, αμφότεροι μέλη επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων, πολύ δε περισσότερο που η παραβίαση της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται την επιβολή, κάθε φορά, διοικη-

τικού προστίμου δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο είναι, εκ του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, αρμόδιο για τον έλεγχο και την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στον τομέα της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης, δηλαδή στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Περαιτέρω, προβληματισμός δημιουργείται κατά πόσον η υποχρέωση συνδρομής στο πρόσωπο των διευθυντών εφημερίδων ταυτόχρονα της ιδιότητας δημοσιογράφου και δη εγγεγραμμένου σε επαγγελματικό σωματείο δημοσιογράφων υπερβαίνει τα όρια της αρχής της αναλογικότητας που διέπει τους περιορισμούς της οικονομικής ελευθερίας και της ελευθερίας του τύπου υπό το φως των ανωτέρω και δοθέντων των διαφορετικής φύσεως αρμοδιοτήτων τις οποίες ασκούν οι διευθυντές εφημερίδων, όπως, π.χ., οικονομικής και διοικητικής φύσεως. Ο ίδιος προβληματισμός θα μπορούσε να δημιουργηθεί και για την υποχρέωση του διευθυντή σύνταξης να είναι μέλος επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων.

Αθήνα, 16 Δεκεμβρίου 2022

Οι Εισηγητές
Δημήτριος Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών